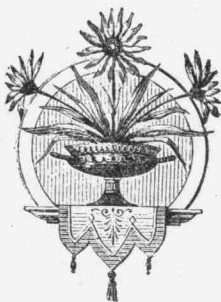

Ἐκ τῶν βιβλίων. Ἐκεῖ ἀπαντῶμεν ἀνθρώπους, οἵτινες ὑπέφερον, διηγούμενους τὰς θλίψεις των φίλους, ζήσαντας αἰῶνας δλοκλήρους πρὸ ἡμῶν, ἀλλὰ παραμυθούντας ἡμᾶς, διότι θρηνοῦσι μεθ' ἡμῶν καὶ ταυτιζοῦσι τὰς θλίψεις των μετὰς ἡμετέρας. Ταῦτα εὐρίσκομεν ἐν τοῖς βιβλίοις καὶ πρὸ πάντων ἐν τῷ κατ' ἐξοχὴν βιβλίῳ, τῷ Εὐαγγελίῳ.

Ὅταν ἡ μήτηρ σου ἀσθενῇ, ὅταν ἡ σύζυγός σου ἀσθενῇ, μετὰ τὴν ἰατρικὴν ἐπίσκεψιν θὰ ταῖς ἀπευθύνῃς τὰς συνήθεις τετριμμένας παραμυθητικὰς φράσεις; Οὐχί· ὑπάρχει βιβλίον εἰς τὰς χεῖρας ἀπάντων εὐρισκόμενον, γραφὴν δὲ πρὸς παραμυθίαν τῶν θλιβομένων. Ἀναγνώσατε εἰς αὐτὰς τὸ εὐαγγέλιον καὶ θὰ κατανοήσῃτε τὴν ἀξίαν αὐτοῦ καὶ πόσον ὑψηλοὶ εἰσιν οἱ παραμυθητικοὶ αὐτοῦ λόγοι. Εἶναι αὐτὸς ὁ Χριστός, αἰονεῖ ἀναγεννώμενος ἐν τῷ βιβλίῳ ἐκείνῳ καὶ καθήμενος παρὰ τὸ προσκεφάλαιον τοῦ ἀσθενοῦς, ὅπως παραμυθήσῃ αὐτόν.

ΑΠΟΔΗΜΟΣ

ΑΠΟ ΤΑ ΓΛΥΚΟΧΑΡΑΓΜΑΤΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΜΟΥ

... Χωρὶς Ἑλλάδα! τῷ ξυρὰ τί θὰ εἰπῇ· μὰ τώρα Χίλιαις φοραῖς καλλίτερα γνωρίζω τί ἀξίζει·
Σ' αὐτὴ τὴ πλάσῃ τὴ πλατεῖά, ποῖός τόπος καὶ
[ποιά χώρα
Σὰν τὴ γλυκεῖα μανοῦλά μας ἀρώματα σκορπίζει;
(Ἀχιλλεὺς Παράδοχος).

*
* *

— Κωστῆ, σῆκου νὰ ἰδῇς τὴν Ἑλλάδα...

Ἦτο ἡ φωνὴ τοῦ πατρός μου, ὁ ὁποῖός με ἀφύπνιζε. Ζαλισμένος ἀπὸ τὴν θαλασσοταραχὴν δύο ἡμερῶν (τὴν Τετάρτην εἶχον ἀναχωρήσῃ ἐξ Ἀλεξανδρείας), κατῴρθωσα τὴν πρωΐαν, ἐκείνην νὰ εὔρω ὀλίγην ἀνακούφισιν εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Μορτζέως, ἀπ' ὧν ἀποτόμους με ἀπέσπασεν ἡ φωνὴ τοῦ πατρός μου.

— Σῆκου νὰ ἰδῇς τὴν Ἑλλάδα.

Ὡς γλυκεῖα καὶ ἐναρμόνιος μουσικὴ ἤχησαν αἱ λέξεις αὐταὶ εἰς τὰ ὠτὰ μου καὶ ἡ καρδιά μου ἤρχισε νὰ δοκιμάζῃ τοὺς παλμούς ἐκείνους, ὅφ' ὧν συνήθως καταλαμβάνεται ἡ ἀνθρωπίνη καρδιά ὅταν γνωρίζῃ ὅτι ἡ πραγματικότης μέλλει νὰ ἐπιστεφῇ τόσα ὠραῖα ὄνειρα καὶ νὰ ἐκπληρώσῃ τόσας χρυσὰς ἐλπίδας.

Μετ' ὀλίγον εὐρισκόμεν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τοῦ « Πρίγκηπος Ἀμπᾶς ».

Οὐδέποτε θὰ λησμονήσω τὴν ἐντύπωσιν, ἣν μοι παρήγαγεν ἡ τοῦ περιβάλλοντος μουσικὴ ἀρμονία, ἣς τὴν ἀπήχησιν ζωηρῶς συνησθάνθη ἡ ὑπὸ σφοδρὰς συγκινήσεως συνεχομένη καρδιά μου.

Ἑλληνικὴ θάλασσα φιλεῖ τὰ πλευρὰ τοῦ πλοίου μας· αἰσθάνομαι τὴν δρόσον της νὰ βρέχῃ τὸ πρόσωπόν μου καὶ ἐντὸς τοῦ βαθυκυάνου χρώματός της μοι φαίνεται ὅτι διακρίνω μυριάς πτυχὰς τῆς γλυκυτάτης Σημαίας μας. Δεξιᾷ καὶ ἀριστερᾷ προβάλλουσιν αἱ περικαλλεῖς τοῦ Αἰγαίου νύμφαι, λουόμεναι εἰς τὰ γαλανὰ του νερά.

Ἐφραταζόμεν ὠραίαν τὴν Ἑλλάδα καὶ θερμὴν πρὸς αὐτὴν ἔτρεπον ἀγάπην, ἀπ' ἣς στιγμῆς συνησθάνθην τι ἐστὶ Πατρίς, ἀλλ' ὅτε πλέον ἀντελήφθην ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὴν ἑκπαγλὸν καλλονὴν της καὶ ἔμεινα ἑκπληκτὸς πρὸ τοῦ πανοράματος ὅπερ ἐξετυλίσσετο ἐνώπιόν μου, ἡ ἀγάπη μου ἐκορυφώθη.

Ὡ! ἂς μὴ ζητήσῃ τις τὴν ἐλαχίστην δόσιν φαινομενικοῦ ἐνθουσιασμοῦ ἐν τοῖς λόγοις μου. Εἶναι μικρὰ ἡ χαρὰ παιδίου, ὅπερ εὐρίσκεται τόσα ἔτη μακρὰν τῆς μητρός του καὶ τὸ ὅποιον ἀκούει νὰ ὁμιλῶσι πάντοτε περὶ αὐτῆς, εἶναι, λέγω, μικρὰ ἡ χαρὰ τοῦ παιδίου τούτου ὅταν κατορθώσῃ τέλος μίαν ἡμέραν νὰ ριφθῇ εἰς τὰς ἀγκάλας ἐκείνης, ἣν ὀλοφύχως ἐπόθει καὶ τῆς ὁποίας ἡ συμπαθὴς ἰδανικὴ μορφή οὐδὲ πρὸς στιγμὴν κατέλιπεν αὐτό;

Ἐὰν πράγματι φθάνωσι μέχρι τῶν ψυχῶν μας ἀκτίνες ἐκ τοῦ ἀοράτου ἡμῖν ἡλίου ὁποῖος καλεῖται Εὐτυχία, ἡ λαμπρότερα χρυσοῦ ἀκτὶς φωτίζει ἡμᾶς τὴν στιγμὴν καθ' ἣν με δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς καὶ με λέξεις ἀρρήτου ἀγάπης εἰς τὰ χεῖλη, θὰ χαιρετήσωμεν διὰ πρώτην φοράν τὴν Πατρίδα μας.

Πόσον μάλλον ὅταν ἡ Πατρίς αὕτη εἶναι ἡ Ἑλλάς, ἣς τὸ γλυκὺ ὄνομα εἶνε ἡ μόνη παρηγορία διὰ τοὺς εἰσέτι στενάζοντας ἀδελφούς μας!

Καθόσον πλησιάζομεν, ἡ εἰκὼν καθίσταται μεγαλοπρεπεστέρα. Ἄνωθεν χθαμαλῆς πεδιάδος δύο ὑψηλὰ ὄρη διαγράφονται. Ἡ Πεντέλη μετὰ τὰ στίλβοντα μάρμαρά της καὶ ὁ Ὑμηττός μετὰ τὰς ἐξ ἀρωματώδους μέλιτος κυφέλας του. Καὶ μεταξὺ αὐτῶν, ἐν τῷ μέσῳ μαγικῆς ἀνταυγείας, ὑψοῦνται ὑπερήφανοι οἱ ἀθάνατοι κίονες τοῦ Παρθενῶνος.

Ἄλλ' ἰδοὺ καὶ τὸ ἀφρόλουστον Φάληρον καὶ ὁ εὐρὺς λιμὴν τοῦ Πειραιῶς.

Ἐἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ ἐξακολουθήσωμεν τὸν πλοῦν μέχρι Σαλαμῖνος, πρᾶγμα τὸ ὅποιον παρ' ὅλην τὴν ἀνυπομονήσαν νὰ φθάσω μίαν ὥραν ταχύτερον εἰς Ἀθήνας, δέν με δυσχερέστησε. Περὶ τὴν μεσημέ-

βρίαν προσηράξαμεν εἰς τὸν ὄρμον τοῦ Ἀγίου Γεωργίου (Σαλαμῖνος).

Ραγδαία βροχή ὑπεδέχθη τὴν ἀφιξίν μας. Μετ' εὐγνωμοσύνης ἐδέχθη τὸν εὐερίωνον τοῦτο δῶρον τοῦ Ἑλληνικοῦ Οὐρανοῦ, ὅπερ νέα προσέθηκε θέληγητρα εἰς τὸ περίξ τοπεῖον.

Ἀνυπομόνως ἀνέμενον τὴν δαίλιν, ὁπότε μετὰ τῶν φίλων μου συνταξιδιωτῶν εἰσῆλθον ἐντὸς τῆς ἀναμενούσης λέμβου, ἥτις ἀπεβίβασεν ἡμᾶς εἰς τὸ νησιδριον τοῦ Ἀγίου Γεωργίου. Πρώτην φοράν ἐπὶ τῆς ζωῆς μου ἔθετον τὸν πῶδα ἐπὶ Ἑλληνικοῦ ἐδάφους. Μυρωμένοι, ὁρσοεροὶ θάμνοι καὶ πτωχὸν ἐρημοκκλησίον, ἰδοὺ τὰ κοσμήματα τοῦ νησιδρίου, τοῦ ὁποίου ἡ πενιχρότης οὐδὲ κατ' ἐλάχιστον μειοῖ τὴν ἀξίαν, ἣν τῷ δίδει τόσον ἐνδοξον περιβάλλον.

Εἶχον ἀγαπήσῃ τὴν μικρὰν ταύτην λωρίδα καὶ μετὰ μεγάλης λύπης ἀπεχαιρέτων αὐτήν, ὅπως ἐπιστρέψω εἰς τὴν εἰρκτὴν τοῦ ἀτμοπλοίου. Ὅτε δὲ τὴν νύκτα, καθήμενος μόνος εἰς γωνίαν τινὰ τοῦ καταστρώματος, ἀνεκάλουν ἀναμνήσεις παρωχημένων χρόνων καὶ κατειχέμενη οὕτως εἰπεῖν ὑπὸ τὸ κράτος τῆς περίξ κοιμώμενης φύσεως, μοι ἔφαινετο ὅτι ἤκουον ἓνα βαθὺν στεναγμὸν νὰ ἐξέρχεται ἀπὸ τὰ σπλάγχνα τοῦ Αἰγάλεω καὶ μετ' ὀλίγον ἐν ἐνθουσιῶδες ἄσμα τοῦ κύματος νὰ διαδέχεται αὐτόν, τὸν στεναγμὸν δὲ ἐξέπεμψε τὸ στήθος τοῦ ἡττημένου βασιλέως καὶ τὸ ἄσμα ὅπερ ἔφαλλεν ὁ Αἰσχύλος ὡς παιᾶνα τῆς ἀθανάτου νίκης τῶν Ἑλλήνων.

K. N. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΣ

THE

FEARFUL & FANCY

(1804-1904)

..... «Ὅπως ὁ Ἀλφόνσος Δωδὲ εἰς τὰ Ἡλύσια Πεδία καθήμενος ἐπὶ βράχου τῆς Προδηγγίας του, ὅπως ὁ Βαλζάκ παρατηρῶν τοὺς Παρισίους διερχομένους τὴν δειροστοχίαν Φρενδλάνδ οὕτω καὶ ἡ Γεωργία Σάνδ ἐστηριγμένη ἐπὶ λίθου τῆς μελανῆς Κοιλιάδος, φαίνεται ἀνακαλοῦσα τρόπον τινὰ τὰς πρώτας ὀπτασίας της, τὴν Ἰνδιάναν ἢ τὴν Βαλεντίνην. Καὶ οἷαν ἄλλοτε τὸ Λουξεμβούργον εἶδεν αὐτὴν κατὰ τὴν ὥραν τῶν πρώτων ὄνειροπολήσεών της, ταιαύτην θὰ ἐπανιδῶμεν καὶ ἐν τῷ μέλλοντι....», λέγει ἐν τῷ λόγῳ του ὁ Ἰούλιος Κλαρετύ κατὰ τὰ ἀποκαλυπτήρια τοῦ ἀνδριάντος τῆς Γεωργίας Σάνδ. Ἡ τελετὴ ἐγένετο τῇ 1ῃ Ἰουλίου τοῦ παρόντος ἔτους ἐν τῷ κήπῳ τοῦ Λουξεμβούργου πλησίον τῆς ὁδοῦ Racine Feuillantines - Gay-Lussac, ὅπου ἡ συγγραφεὺς ἀλ-

ληλοδιαδόχως κατόκησεν, ἀπέναντι τοῦ Ὁδείου, τοῦ εὐνοουμένου της θεάτρου, ὅπου καὶ πλείστα ἔργα της ἐπαίχθησαν.

Ὁ ἀνδριάς εἶναι ἔργον τοῦ γλύπτου Sicard. Τῆς τελετῆς προϊστάτο ὁ διευθυντὴς τῶν Ὁραίων Τεχνῶν. Ἐπὶ τῆς ἐξέδρας διεκρίνετο ὁ Ἰούλιος Κλαρετύ, ὁ Marcel Pevost, ὁ νοσηλεύτας τὴν Σάνδ ἱατρός Fabre καὶ αἱ ἑγγονοὶ τῆς συγγραφέως Κα Αὐγὴ Σάνδ καὶ Κα Γαβριέλλα Σάνδ. Ἡ Γεωργία Σάνδ ἦτο θυγάτηρ τοῦ Μαυρικίου Dupin, λαμπροῦ οὐσσάρου τῆς αὐτοκρατορίας καὶ ἀξιωματικοῦ τοῦ ἐπιτελείου τοῦ βασιλέως τῆς Νεαπόλεως. Ἡ Αὐγὴ Dupin μέχρι ἡλικίας δεκατεσσάρων ἐτῶν ἀνετράφη ἐν τῇ ἐπαύλει Nohant ὑπὸ τῆς μάμμης της, γυναικὸς πνευματώδους καὶ λίαν μεμρῳμένης, θαυμαστρίας τοῦ Βολταίρου καὶ τοῦ Ρουσσώ. Κατὰ τὸ 1817 ἡ Αὐγὴ ἐστάλη εἰς σχολὴν μοναχῶν εἰς Παρίσιους, ἐνθα ἔμεινε μέχρι τοῦ 1820, ἐποχὴν καθ' ἣν ἀπώλεσε τὴν μάμμην της. Μετὰ πάροδον ὀλίγου χρόνου παρὰ τὴν ἀποστροφὴν ἣν ἡσθάνετο διὰ τὸν γάμον, ὑπανδρεύθη ἀναγκασθεῖσα ὑπὸ τῶν γονέων της ἀπόμαχον ἀξιωματικόν, τὸν Βαρῶνον Dudevant, ἐξ οὗ ἔσχεν υἱὸν τὸν Μαυρίκιον, μετέπειτα διακεκριμένον φιλόλογον καὶ θυγατέρα, ἥτις ὑπανδρεύθη τὸν διάσημον ἀνδριαντοποιὸν Clesinger. Ἐν τῷ γάμῳ της, ἡ Γεωργία Σάνδ δὲν εὗρε τὸ ἰδεώδες τῆς εὐτυχίας της, ἣν ὠνειρεύθη, καὶ κατὰ τὸ 1831 ἐγκατέλιπε τὴν ἐπαυλὴν Nohant μεταβάσασα εἰς Παρίσιους πρὸς ἀνάγκησιν τῆς ἐλευθερίας της διὰ τῆς ἐργασίας. Τότε συνεδέθη στενῶς μετὰ τοῦ Ἰουλίου Σανδώ, νέου ἐμπροσθέντος ὑπὸ εὐγενῶν αἰσθημάτων καὶ ἰδεῶν, μεθ' οὗ συνεργάθη. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης ἀρχεταὶ ὁ φιλογολικὸς βίος τῆς Γεωργίας Σάνδ.

Κατὰ τὸ 1832 δημοσιεύεται ἡ Ἰνδιάναν κατὰ δὲ τὸ 1833 ἡ Λελία. Ἐκτοτε δὲν παύει πλέον καὶ καθ' ἕκαστον ἔτος, ἐπὶ τεσσαρακονταετίαν, μᾶς παρέχει ἀνὰ ἐν ἡ δύο μυθιστορήματα ἢ διηγήσεις βιογραφικὰς ἢ κριτικὰς. Ἡ εὐκολία μεθ' ἧς γράφει εἶναι ἀπίστευτος. Ἡ ἰδία ἀναγνωρίζει, ὅτι εὐκόλως καὶ ἀκόπως γράφει, ὅτι αἱ ἰδέαι της ἀφυπνίζονται καὶ συμπλέκονται ἀφ' ἑαυτῶν ἀκολουθοῦσαι τὴν φοράν τῆς γραφίδος, ὅτι κατὰ τὸν βίον της πολλὰ εἶχε παρατηρήσῃ καὶ ἀρκούντως ἐννοήσῃ τοὺς χαρακτήρας καὶ ὅτι ἐπομένως γνωρίζει τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν ὥστε τὴν ἀπεικονίσῃ. Ἀπὸ τὸ 1832 ὁπότε τὸ πρῶτον ἐγένετο γνωστὴ εἰς τὸν φιλογολικὸν κόσμον ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον «Γεωργία Σάνδ», μέχρι τοῦ 1876 ὁπότε ἔγραψε τὸ τελευταῖον ἄρθρον διὰ τὸν «Χρόνον» — τὸ μετὰ τὸν θάνατόν της δημοσιευθὲν — κατὰ τὰ τεσσαράκοντα τέσσαρα ταῦτα ἔτη συνέγραψε περὶ τὰ πενήτηκοντα μυθιστορήματα, ἐνῶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν γένει ἔργων της δύναται νὰ ἀνέλθῃ εἰς ἑκατὸν δέκα τόμους. Τὸ ἔργον της δύναται νὰ διαιρεθῇ εἰς τρία διακριτικὰ μέρη, τρεῖς χαρακτηριστικὰς πηγὰς ἐμπνεύσεων, τριῶν διαδοχικῶν ἐποχῶν. Τρωθεῖσα ὑπὸ τῆς σκληρᾶς πείρας τοῦ γάμου της καὶ ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ ῥωμαντισμοῦ τῆς ἐποχῆς της, συγγράφει κατὰ τὴν πρώτην ταύτην περίοδον